

Den GIS 2003 v Brně

GIS Day 2003 na Katedře geografie Pedagogické fakulty MU v Brně

Den GISů na Pedagogické fakultě MU připadl na pátek 21. listopadu. V počítačové učebně katedry geografie se sešli odborníci z oboru geoinformatiky z řady českých akademických pracovišť v rámci svých pravidelných „GIS Tour“ setkávání.

Malá, ale útulná počítačová učebna katedry uvítala na 25 zástupců naší gisařské obce. Podívat se, podělit se o zkušenosti a získat inspiraci v další práci přijeli získat odborníci z pedagogických pracovišť univerzit v Liberci, Olomouci, Ostravy a samozřejmě z několika brněnských vysokých škol.

Hosty z blízka i z daleka uvítala PhDr. Hana Svatoňová – „duše“ výchovy netradiční nové generace gisařů, která bude vnášet geoinformační osvětu na pracoviště základních, případně středních škol, kde absolventi pedagogických fakult působí. Ve svém prosluvu se zaměřila na představení pracoviště GIS na PdF MU v Brně, na prezentaci dosavadních zkušeností ve výchově budoucích učitelů zeměpisu v oblasti GIS, představila jednotlivé vyučované „gisové“ předměty a připomenula již hotové diplomové a rigorózní práce v oboru. Je třeba konstatovat, že o výuku GIS je mezi studenty velký zájem, nehledě na to, že většina předmětů GIS je nepovinná. Studenti katedry se zúčastnili se svými pracemi rovněž studentské soutěže „Student GIS projekt“ předcházející letošní uživatelské konferenci společnosti Arcdata Praha v říjnu 2003. S krátkým prosluvem vystoupil děkan Pedagogické fakulty MU v Brně doc. V. Mužík, který vyzvedl dosavadní aktivity pracoviště GIS, které doslova vyrůstalo před očima v posledních letech. Za katedru geografie (a za nepřítomného vedoucího katedry prof. Chalupu) PdF k hostům pohovořil dr. D. Borecký. Připomněl neustále rostoucí množství zájemců o studium učitelství geografie a trvale se rozšiřující studentskou komunitu katedry, které často dosavadní vybavení zejména kvantitou nestačí. Přesto pracovníci katedry dělají vše pro to, aby tato disproporce měla minimální vliv na kvalitu výuky. Je faktem, že pedagogické fakulty českých VŠ jsou dosavadním systémem financování poněkud handikepovány a výukových prostředků se jim nedostává v dostatečném množství a v optimální kvalitě. Jen částečně tento problém řeší grantové a rozvojové projekty, jak připomněl ex-post pan děkan Mužík.

Pracoviště GIS KG PdF MU v Brně spolupracuje s řadou podobně orientovaných laboratoří na českých vysokých školách a také se soukromými firmami. Své aktivity opírá o přijaté grantové projekty: Inovace studijního programu „Učitelství geografie“ v podmínkách geoinformačních technologií, Digitální model krajiny, Učitel v informační společnosti, Školní socioekonomická laboratoř obcí, Učitel v multikulturní společnosti, Terénní vyučování přírodovědných předmětů, Dálkový průzkum Země pro region Pardubicka a Ústecka, Pohraniční obec – Grenzdorf a další.

Od školního roku 2003/2004 katedra vychovává vlastní doktorandy, kteří mj. právě aktivně působí v oblasti GIS. Za úspěšné učitelské „GIS diplomanty“ a nynější doktorandy vystoupila Mgr. Darina Foltýnová, mj. autorka zajímavého Tematického atlasu Austrálie, vyhotoveného za pomoci technologie ArcView 8. Úvodní část – představování pracoviště GIS na PdF MU - uzavřel doc. J. Kolejka ukázkami z výzkumné činnosti v oblasti geoinformatiky, která se zaměřuje na hodnocení rizik, krajinné plánování a modelování v území.

V navazující diskusi vystoupili hosté zastupující zúčastněné instituce. Konfrontací zkušeností z dalších podobně zaměřených pracovišť si návštěvník mohl učinit vcelku dobrou, byť pochopitelně ne zcela reprezentativní představu o situaci v ČR. V zásadě odlišném postavení jsou pedagogické fakulty a odborné fakulty všeobecných nebo technických univerzit. Pedagogické fakulty vychovávají budoucí učitele ZŠ a SŠ, kteří zase dále budou připravovat žáky a studenty na případné studium na VŠ. Na kvalitách absolventů pedagogických fakult – učitelů ZŠ a SŠ - pak podle slov doc. P. Rapanta do jisté míry závisí kvalita budoucích studentů přicházejících ke studiu odborných směrů na univerzity, a zejména důležité je to u přípravy budoucích specialistů GIS. I na univerzitách se vyčleňují v zásadě dva hlavní proudy produkce specialistů GIS: 1) uživatelský, a 2) technologický. Komerční programátorská a konstrukční sféra v ČR má zájem především o odborníky druhého proudu, absolventi prvního z nich se uplatňují v oborech pracujících s územními daty a informacemi.

Za pozornost stojí i trend ve vedení výuky, který směřuje stále více k potlačování přímé výuky na přednáškách a cvičeních a k rozšiřování prostoru pro samostatnou práci studentů, ať již jde o samostudium a práci na projektu. S větší volností studentů však musí korelovat příslušný kontrolní mechanismus. Do příštího Dne GIS čeká tedy naše odborníky mnoho práce, z valné části radostné, neboť jde o poslání ve prospěch nastupující generace.

Jaromír Kolejka a Hana Svatoňová

